

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Географічний факультет
Кафедра фізичної географії

СИЛАБУС

нормативного освітнього компонента

ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА З ФАХУ

підготовки бакалавра

спеціальності 103 Науки про Землю

освітньо-професійної програми Гідрологія

Силабус нормативного освітнього компонента Виробнича практика з фаху підготовки першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, галузі знань 10 Природничі науки, спеціальності 103 Науки про Землю, за освітньо-професійною програмою Гідрологія.

Розробник: Фесюк В. О., завідувач кафедри фізичної географії, д.г. н., проф..

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми: Забокрицька М. Р.

Силабус практики затверджений на засіданні кафедри фізичної географії протокол № 1 від 29.08.2023 р.

Завідувач кафедри:

проф. Фесюк В. О.

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	10 Природничі науки	Рік навчання – 3
Кількість годин/кредитів 120 /	103 Науки про Землю Гідрологія Бакалавр	Семестр – 6
		Консультації – 8 год.
		Самостійна робота – 112 год
		Форма контролю: залік
Мова навчання		Українська

II. Інформація про викладача

Викладач	Фесюк Василь Олександрович
Науковий ступінь	Доктор географічних наук
Вчене звання	Професор
Посада	Завідувач кафедри фізичної географії
Профайл	https://wiki.vnu.edu.ua/wiki/Фесюк Василь Олександрович
Телефон	+380996356494
e-mail	vasyl.fesyuk.@vnu.edu.ua
Дні занять	http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700
Консультації	Очні консультації: 2 академічні години кожен вівторок 13.25-14.45, аудиторія С-609
Дистанційний курс на платформі Moodle	http://194.44.187.60/moodle/course/view.php?id=802

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація освітнього компонента. Виробнича практика з фаху є обов'язковим ОК освітньо-професійної програми Гідрологія підготовки бакалаврів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальностями 103 Науки про Землю. Проведення практики має забезпечити поглиблення та закріплення теоретичних знань отриманих протягом трьох років навчання.

Виробнича практика з фаху покликана сформуванню у студента певні професійні практичні знання, вміння та навички, необхідні для плідної роботи у галузі Наук про Землю та закріпити на практиці теоретичні знання з освітніх компонентів професійної підготовки.

2. Пререквізити і постреквізити освітнього компонента

Пререквізити

- географічне моделювання і прогнозування;
- методи географічних досліджень;
- інформаційні технології в галузі знань;

- філософія;
- загальне землезнавство;
- геологія;
- гідрологія;
- метеорологія;
- гідробіологія.

Постреквізити: методологія і організація наукових досліджень в галузі знань, кількісні методи в географії, просторовий аналіз, концепції сучасного природознавства, управління природоохоронною діяльністю, глобальні проблеми людства.

3. Мета і завдання освітнього компонента

Метою Виробничої практики з фаху є отримання комплексного уявлення щодо наукових досліджень галузі наук про Землю, вивчення поглиблених практичних навичок роботи в одному з обраних студентом підрозділів; формування творчо-наукового підходу до розв'язання конкретних виробничих завдань; збір та аналіз практичного матеріалу для написання звіту з виробничої практики з фаху з метою його подальшого захисту.

Основні завдання:

- оволодіння новітніми технологіями, навичками роботи на одному з робочих місць в організаціях та установах (Регіональний офіс водних ресурсів у Волинській області; Волинський обласний центр з гідрометеорології; міський відділ екології; Луцькводоканал тощо);
- отримання цілісного уявлення про роботу організації, підприємства, установи, в якому відбувається практика, вивченню функціональної взаємодії їх підрозділів;
- набуття навичок самостійного вирішення виробничих задач, які стоять перед штатними працівниками;
- закріплення і поглиблення теоретичних знань, отриманих в період проходження виробничої практики;
- збір практичного та нормативно-довідкового матеріалу для написання звіту з виробничої практики з фаху з метою його подальшого захисту.

Проходження практики – це самостійна робота студентів безпосередньо на робочих місцях, виконання конкретних службових обов'язків. Отримання практичних навичок на робочих місцях – основне завдання студента. Крім цього, вони повинні вивчати загальний порядок роботи підприємства (організації, підрозділу).

4. Результати навчання (компетентності)

До кінця навчання студенти набудуть такі компетентності:

Інтегральна

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійній діяльності предметної області наук про Землю або у процесі навчання із застосуванням сучасних теорій і методів дослідження

природних та антропогенних об'єктів та процесів із використанням комплексу міждисциплінарних даних та за умови недостатності інформації.

Загальні

ЗК3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК7. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.

ЗК8. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК9. Здатність працювати в команді.

ЗК10. Навички безпечної життєдіяльності.

ЗК11. Прагнення до збереження навколишнього природного середовища.

ЗК12. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

Фахові

ФК1. Знання та розуміння теоретичних основ наук про Землю як комплексну природну систему.

ФК2. Здатність застосовувати базові знання фізики, хімії, біології, екології, математики, інформаційних технологій тощо при вивченні Землі та її геосфер.

ФК3. Здатність здійснювати збір, реєстрацію і аналіз даних за допомогою відповідних методів і технологічних засобів у польових і лабораторних умовах.

ФК4. Здатність застосовувати кількісні методи при дослідженні геосфер.

ФК5. Здатність до всебічного аналізу складу і будови геосфер.

ФК6. Здатність інтегрувати польові та лабораторні спостереження з теорією у послідовності: від спостереження до розпізнавання, синтезу і моделювання.

ФК7. Здатність проводити моніторинг природних процесів.

ФК8. Здатність самостійно досліджувати природні матеріали (у відповідності до спеціалізації) в польових і лабораторних умовах, описувати, аналізувати, документувати і звітувати про результати.

ФК9. Здатність до планування, організації та проведення досліджень і підготовки звітності.

ФК10. Здатність ідентифікувати та класифікувати відомі і реєструвати нові об'єкти у геосферах, їх властивості та притаманні їм процеси.

IV. Зміст та організація проведення Виробничої практики з фаху

Виробнича практика з фаху є необхідною складовою частиною у підготовці студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Передбачається проходження студентами практики в організаціях та установах, що займаються питаннями використання природних ресурсів, охорони природи, органах місцевої влади.

Виробнича практика з фаху є логічним завершенням усіх видів практик з 1-го по 3 курси є необхідною для практичної підготовки висококваліфікованих фахівців галузі наук про Землю.

Під час проходження виробничої практики з фаху студенти повинні вчасно дотримуватись правил охорони праці та техніки безпеки.

V. Види індивідуальних завдань

Кожен студент отримує індивідуальні завдання, яке повинен вчасно та якісно виконати і оформити відповідно до вимог.

Робочий день практиканта встановлюється відповідно до режиму роботи виробничого підрозділу і посади. У випадку, якщо студент-практикант не зараховується у штат співробітників, він виконує обов'язки дублера на тих же посадах і проходить практику відповідно до режиму роботи підприємства.

VI. Вимоги до звіту про проходження практики

Основним документом, що свідчить про виконання студентом програми Виробничої практики з фаху, є звіт. Зміст звіту повинен розкривати знання і уміння студента, набуті ним у вирішенні питань, визначених метою і завданням практики. Звіт має відображати результати теоретичної та практичної діяльності студента впродовж практики. Звіт складається індивідуально кожним студентом і має бути структурованим. Звіт оформляється згідно вимог.

VII. Оцінювання результатів практики

Зміст роботи, що оцінюється	Кількість балів
<p>1. Оцінювання огляду джерел інформації та результатів досліджень:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ступінь розкриття практичних аспектів діяльності організацій та установ, що займаються питаннями використання природних ресурсів, охорони природи, органів місцевої влади; – логічний взаємозв'язок викладеного матеріалу; – наочність та якість ілюстративного матеріалу; – ступінь самостійності проведеного дослідження; – відповідність побудови роботи поставленим цілям і завданням. 	60
<p>2. Оцінювання оформлення звіту:</p> <ul style="list-style-type: none"> – відповідність обсягу та оформлення роботи встановленим вимогам; – наявність у додатках до звіту самостійно складених документів; – наявність у додатках документів від підприємств, що підтверджують аргументованість зроблених висновків у звіті з практики. 	15
<p>3. Оцінювання захисту звіту з практики:</p> <ul style="list-style-type: none"> – вміння чітко, зрозуміло та стисло викладати основні засади проведеного дослідження у відповідності до програми практики; – повнота, глибина, обґрунтованість відповідей на 	25

питання членів комісії за змістом роботи; – рекомендації щодо практичного використання результатів дослідження.	
Сума балів	100

VIII. Політика оцінювання

Політика викладача щодо здобувача освіти. Студент зобов'язаний в повному обсязі оволодіти знаннями, вміннями, практичними навичками та компетентностями з практики. Студент зобов'язаний відвідувати практику, не запізнюватися, мати відповідний зовнішній вигляд. У разі відсутності через хворобу надати відповідну довідку. Здобувач вищої освіти повинен дотримуватися навчальної етики, поважно ставитися до учасників процесу навчання, бути толерантним, доброзичливим, виваженим у спілкуванні зі студентами та викладачами, уважним та дотримуватися дисципліни та часових (строкових) параметрів навчального процесу. Недопустимо: пропуски та запізнення; плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання.

Політика щодо академічної доброчесності. Обов'язковою вимогою є дотримання норм академічної доброчесності. Дотримання принципів академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань; надання достовірної інформації про результати власної (наукової) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації. Вимоги до академічної доброчесності регламентуються «Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній діяльності здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників ВНУ імені Лесі Українки» (посилання: <https://ra.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/11/Polozhennya-Antyplagiat.pdf>).

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Перескладання практики відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

IX. Підсумковий контроль

За результатами виробничої практики з фаху проводиться залік, який відбувається відкрито перед членами комісії. Атестація за підсумками практики проводиться на підставі звіту, оформленого відповідно до встановлених вимог.

Переданий на кафедру звіт перевіряється керівником практики від кафедри. Якщо за результатами перевірки звіту виявлено його відповідність вимогам, звіт рекомендується до захисту перед комісією шляхом здійснення напису на титульному аркуші «до захисту» безпосереднім керівником та завіряється його підписом з позначенням дати здійснення підпису.

У випадку виявлення невиконаних робіт, невідповідності вимогам, звіт направляється на доопрацювання студенту із здійсненням напису на титульному аркуші «на доопрацювання» безпосереднім керівником, що завіряється його підписом з позначенням дати здійснення підпису.

За результатами перевірки звіту керівник практики від кафедри визначає оцінку, з якою звіт рекомендується до захисту перед комісією. Оцінка керівника практики носить рекомендаційний характер і не є обов'язковою оцінкою захисту для комісії.

Після перевірки поданого звіту керівником практики від кафедри і при наявності позитивної оцінки, звіт з практики публічно захищається студентом на кафедрі перед комісією, яка складається з викладачів (не менше двох) відповідної кафедри.

Оцінка визначається з урахуванням своєчасності подання звіту з практики, якості підготовленого звіту, виконання індивідуального завдання, рівня знань та рівня захисту студента.

XI. Шкала оцінювання

Оцінка проходження виробничої практики з фаху складається із суми балів, які виставляються комісією на основі розгляду змісту звіту про практику та за підсумком усного захисту перед комісією основних положень, які входять до програми практики. Підсумкова оцінка знань, умінь та навичок студента, набутих на практиці, встановлюється за 100-бальною шкалою.

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90–100	Відмінно	A	відмінне виконання
82–89	Дуже добре	B	вище середнього рівня
75–81	Добре	C	загалом хороша робота
67–74	Задовільно	D	непогано
60–66	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
1–59	Незадовільно	Fx	необхідне перескладання

XI. Рекомендована література та Інтернет-ресурси

Основна література

1. Пілюшенко В. Л., Шкрабак І. В., Словенко Е. І. Наукове дослідження: організація, методологія, інформаційне забезпечення: Навч. посіб. К.: Лібра, 2004. 240 с.
2. Білуха М. Т. Методологія наукових досліджень: Підручник. К.: АБУ, 2002. 480 с.
3. Єріна А. М., Захожай В.Б., Єрін Д.Л. Методологія наукових досліджень: Навч. посіб. К.: Центр навч. літ., 2004. 212 с.
4. Основи методології та організації наукових досліджень: Навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнтів / за ред. А. Є. Конверського. К.: Центр учбової літератури, 2010. 352 с.
5. Білуха М. Т. Основи наукових досліджень. К.: Вища шк., 1997. 271 с.

6. Кустовська О. В. Методологія системного підходу та наукових досліджень: Курс лекцій. Тернопіль: Економічна думка, 2005. 124 с.
7. Крушельницька О.В. Методологія та організація наукових досліджень. Навчальний посібник. К.: Кондор, 2006. 206 с.

Додаткова література

1. П'ятницька-Позднякова І. С. Основи наукових досліджень у вищій школі: Навч. посібник. К.:Лібра, 2003. 116 с.
2. Сидоренко В.К. Основи наукових досліджень. К.: 2000. РНКЦ «ДІНІТ», 2000. 259 с.
3. Сучасний екологічний стан та перспективи екологічно безпечного стійкого розвитку Волинської області: колективна монографія. / за ред. В. О. Фесюка. К.: ТОВ «Підприємство «Ві Ен Ей», 2016. 316 ст.
4. Фесюк В.О., Кривенюк С.В. Сучасний стан охорони земель у Волинській області. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: географія.* 2020. №1 (випуск 48). С. 107-119.
5. Фесюк В.О., Білов А.С. Екологічні проблеми м. Дубно Рівненської області та шляхи їх вирішення. *Природа Західного Полісся та прилеглих територій.* 2019. №16. С. 55-60.
6. Фесюк В.О., Кононюк В.П. Особливості сучасного стану ґрунтового покриву Повчанської височини. *Наукові записки СумДПУ імені А.С.Макаренка. Географічні науки.* 2018. Випуск 9. С. 48-56.
7. Фесюк В.О., Деркач Д.О. Оцінка ефективності реалізації заходів сталого розвитку у екологічній сфері Маневицького району Волинської області. *Природа Західного Полісся та прилеглих територій.* 2018. № 15. С. 66-70.
8. Фесюк В.О., Демчук К.А. Екологічна складова сталого розвитку Локачинського району. *Природа Західного Полісся та прилеглих територій.* 2018. № 15. С. 70-75.
9. Фесюк В.О., Харитонюк В.П. Особливості сучасного екологічного стану Ковельського району. *Природа Західного Полісся та прилеглих територій.* 2018. № 15. С. 75-80.
10. Черней С.В., Фесюк В.О. Екологічна безпека м. Луцька та перспективи її підвищення. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: географія.* 2019. № 2(47). С. 138-146. DOI:<https://doi.org/10.25128/2519-4577.19.3.17>
11. Farina A. Ecology, Cognition and Landscape. Linking Natural and Social Systems. Springer, 2009. 173 p.
12. Farina A. Principles and methods in landscape ecology. Toward a science of landscape. Springer, 2006. 435 p.
13. Tress, B., Tress, G., Fry, G., Opdam, P. From Landscape Research to Landscape Planning: Aspects of Integration, Education and Application. *Wageningen UR Frontis series.* 2006. vol. 12). p. 14-35.
14. Turner M.G., Gardner R.H., O'Neill R.V. Landscape ecology in theory and practice. Pattern and process. Springer, 2001. 417 с.